

Ideen om at dele

Kerstin Bergendal arbejder i overgangszoner. I overgangen mellem drøm og virkelighed, mellem leg og planlægning og mellem billede og funktion. Men hendes afsæt er altid en konkret opgave. Som her, hvor Københavns Biblioteker i 2007 inviterede hende til at gentænke lokalbiblioteket som idé, med afsæt i tre lokale biblioteker. En invitation der førte hende langt ind i bibliotekets bagvedliggende strukturer, men hvor al planlægning og realisering af opgaven gennemførtes i Bergendals kunstfaglige regi, udenfor bibliotekets verden.

På denne grænseflade mellem indenfor og udenfor opretter kunstneren den »neutrale zone«. Først er der bare en lyttepost derude: Medarbejdere og samarbejdspartnere inviteres til samtaler med kunstneren og med udviklingskonsulent Bente Buchhave. Samtalerne tager afsæt i, hvad et bibliotek egentlig er – og hvad det kunne blive? Ved at medvirke genkalder de deltagende sig deres egne erfaringer og giver dem samtidig videre. Kunstneren sørger for at tingene sker. Hun fastholder, at derude i den neutrale zone gælder ingen af virkelighedens normale regler. Her kan man godt foreslå det umulige, insistere på det subjektive og foreslå det dyre – for »man leger jo bare«.

Efter samtalen samler kunstneren alle løse fragmenter. Hun stiller en model ind i den »neutrale zone«. Modellen er en blanding mellem et dukkehus og en præcis arkitekturmodel. Dette er oversættelsen af samtalerne »drømmebibliotek« til en fysisk form, hvor den grundlæggende præmis for det lokale bibliotek står i centrum: Ideen om at vi kan deles om at eje bøgerne, og at vi dermed også kan deles om kundskab, fordybelse og adgang til den demokratiske samtale.

Men modellen står ikke alene. Alle tankekæder blev i 2008 samlet og bearbejdet i en rigt illustreret bog, med bidrag også fra de tværfaglige samarbejdspartnere, der deltog i processen. Den står som en slags bevisførelse: Det utopiske, subjektive og kritiske kan faktisk oversættes til et fungerende biblioteksmaskineri.

Prisværdigt er det, at Københavns Biblioteker efterfølgende viste modet til at sætte modellen på prøve. Siden oktober 2008 har Kerstin Bergendal ledet en omorganisering af bibliotekets rum og redskaber i samarbejde med medarbejderne på Brønshøj Bibliotek.

De to og et halvt år processen har stået på, er lang tid for et midlertidigt værk i kunstens verden. Det er netop denne langstrakte tilstedeværelse, der åbner op for en reel kunstnerisk intervention. Kunstneren lærer koder og procedurer at kende, og dermed de præmisser, som betinger stedets aktivitet. Hun er ikke på et hurtigt besøg, men kan igen og igen følge op og insistere på den læsning, der opstod i den »neutrale zone«.

Kerstin Bergendals arbejde handler således lige så meget om *hvorfor* og *hvordan* kunstnere arbejder i det offentlige rum, som det handler om biblioteker. Mange kunstnere har udformet vellykkede æstetiske tilføjelser til biblioteker; men Bergendal låser ikke rummet til én fremtrædelsesform. Hun åbner det i stedet for det temporære og foranderlige. For hende er det indlysende, at det er borgerens efterfølgende påvirkning og medvirken, der flytter rummet fra at være ren funktion.

Den fjerde fase af arbejdet er den otte ugers periode, som denne publikation præsenterer. I kraft af Bergendals intervention afprøver biblioteket sin nye rummelighed for langsigtet tilstedeværelse af nye og gamle samarbejdspart-

neres bidrag. Disse samarbejder kombineret med rummenes åbenhed sikrer et bibliotek, der principielt fortsat kan gendanne sig selv.

Det nye Brønshøj Bibliotek står således i modsætning til monumental offentlig kunst. Vi møder et et fungerende bibliotek, der samtidig er resultatet af en anderledes strategi for planlægning af det offentlige rum. Et kunstværk, der ikke kun består af form og farve, men også tænkes som et værktøj for lokal social og kulturel udveksling. Det et tidsrum brugt som katalysator for dannelsen af en kulturel fælled.

Denne sammensathed er kunstnerens egentlige værk. For biblioteket er kunsten så at blive liggende på grænsepladen – forblive en kulturel fælled. At ville dialogen, også med dem der først kommer ind i biblioteket i fremtiden. At holde fast i selve ideen om at dele.

På de næste sider er seks af hovedprincipperne for Brønshøj-modellen beskrevet.

Seks principper



Både-og Skal man hysse på dem, der snakker på biblioteket eller blot være glad for, at de bruger stedet på deres egen måde? Dette dilemma må alle biblioteker forholde sig til i dag.

For Brønshøj Bibliotek er det ikke et »enten-eller«. Det er et »både-og«. Både bøger og elektroniske medier. Både leg og fordybelse. Både stilhed og samtaler. Her vil man formidle både klassisk dannelse og nye computerspil.

Bibliotekets rum er opdelt i to overordnede zoner. Én er til det stille søgende studium, og én er til formidling og aktiviteter.

Rummene er gennemgående organiseret, så de midlertigt kan inddrages til uforudsigelige formål. Rummene er i sig selv et både-og.



Bibliotekets ansigt Medarbejderne er bibliotekets ansigt udadtil. Det er deres formidling, der udgør forskellen i forhold til at søge informationer på internettet. De er borgernes stifindere i en uoverskuelig mængde af viden.

På Brønshøj Bibliotek har medarbejdernes formidling en meget fremtrædende placering.

Her er oprettet særlige emnezoner, markeret med hver deres farve. Her finder du materialer om emnet og computere, der er linket til samme emneområde i et virtuelt bibliotek. Dette er din port til det digitale bibliotek.

På Brønshøj Bibliotek eksperimenterer man også med en konkret udveksling af kompetencer medarbejderne imellem.





Flydende og foranderlige rum I Brønshøj Bibliotek prioriteres foranderlighed.

Ud over reoler og borde finder du rum, inventar og passager, der ikke er udpeget til én specifik funktion. Nogle af dem er rene pauser eller mellemrum. Vi kalder dem flydende rum.

De kan skifte ham og tjene mange formål. Nogle af dem er koblet til en emnezone i nærheden. Her er f.eks. en sofa ved fagbøgerne i børnebiblioteket. Samme sofa kan så bruges til en formidlingssamtale omkring et fagområde eller som lyttepost for lydbøger.

De flydende rum er bibliotekets lommer for det uforudsigelige. Rum, der midlertidigt kan inddrages til en aktivitet eller omskaves af såvel borgere som bibliotekarer.



Farver som vejviser Traditionelt finder du rundt i et bibliotek ved hjælp af talkoder og emneoverskrifter. I Brønshøj Bibliotek har vi reduceret antallet af skilte. I stedet er farver brugt som en overordnet vejledning.

I bibliotekets ene side er væggene malet med forskellige farvenuancer. De markerer de forskellige fagområder og funktioner. Det grå indikerer for eksempel skønlitteratur, det lilla krimilitteratur, mens det lyseblå indrammer formidlingsrummet.

Reoler og inventar er suppleret med gavlplader, der har en tilsvarende farve. Denne signalfarve optræder også på de computere, der hører til emneområdet. Hvis reolerne med en emnegruppe står for langt væk fra en væg, har de dog fået deres helt egen farve.

Legende, håndskårne skilte fortæller, hvilket hovedområde, emneområde eller funktion, der knytter sig til en given farve.

Berøringsflade På et bibliotek er alle former for viden inden for rækkevidde. Her udveksler forskellige generationer og kulturer viden. På et bibliotek kan du låne materialer om alt, hvad du kan tænke dig.

Men biblioteker spiller også en anden meget vigtig rolle: De er nogle af de få fysiske rum, der stadig kan samle borgerne i et lokalområde.

De fastholder os i at lytte til hinanden, se hinanden og tale med hinanden. Bare ved at være berøringsflader mellem beboerne i et område.



På Brønshøj Bibliotek er man bevidst om denne rolle som lokal, kulturel fælled. Derfor er stedet indrettet sådan, at enhver skal kunne indtage det for en tid. Rummene har karakter af stue. Her er lænestole, man kan slå sig ned i. Her er arbejdsborde og hurtigt trådløst internet. Her er dugfriske magasiner og adgang til digitale aviser fra hele verden. Men biblioteket er også berøringsflade, fordi det er en kulturel og digital frizone.

I Brønshøj Bibliotek må enhver bruge mødelokaler og lave gruppearbejde. Biblioteket tilbyder alle adgang til de nye computerprogrammer. Her kan man uhindret komme i kontakt med andre, distribuere og producere egne dokumenter, så længe det sker inden for gældende lovgivning.

Et fokus for dette bibliotek er også at medvirke til dannelsen af kulturelle subkulturer i byområdet. Biblioteket har for eksempel en aktiv krimiklub og en ny kunstklub er undervejs.

Endelig er biblioteket børnenes sikre berøringsflade til store mængder litteratur. Børnebiblioteket på Brønshøj Bibliotek er et klassisk børnebibliotek, men har nu fået nye rum til eksperimenterende leg og læring.



Lokaludvalget kommer forbi

Brønshøj-Husum Lokaludvalg er bindeleddet mellem borgerne i Brønshøj, Husum og Tingbjerg og politikerne på Københavns Rådhus. Det sker via fordelingen af en bydelspulje på 2,8 mio. kr. om året samt via udtalelser til politikere og forvaltninger på Københavns Rådhus om sager af særlig betydning for Brønshøj-Husum. Lokaludvalget kan desuden selv tage sager op over for de politiske udvalg i Borgerrepræsentationen.

Lokaludvalget laver i 2010 en bydelsplan for hele Brønshøj-Husum bydel. Lokaludvalgets tilstedeværelse på biblioteket – i form af møder og udstilling – er led i en tættere dialog med borgerne.



Komplementaritet På Brønshøj Bibliotek kompletterer man aktivt sine egne ressourcer med andres. Man vil gerne understrege bibliotekets betydning som et foranderligt bindeled mellem lokalområdet og dets omverden. Det første, borgeren møder i biblioteket, er derfor et udstillingsareal, udformet som et sammensat, fleksibelt formidlingsværktøj. Her kan medarbejderne fortælle om materialerne på mange nye og forskellige måder, knytte an til andre kulturinstitutioner, lave temaudstillinger, større arrangementer og vise film.

Men på Brønshøj Bibliotek går man endnu et skridt videre. Man inviterer eksterne samarbejdspartnere til for en tid at træde fysisk ind i rummet. I efteråret opstarter Kunsthallen Nikolaj eksempelvis en direkte formidling af samtidskunst på biblioteket. Danmarks Radio kommer for at fortælle om DRs åbne arkiver og Brønshøj-Husum Lokaludvalg vil vise hvad de arbejder med. Det nye udstillingsareal rummer gode muligheder for at bibliotekets faste samarbejdspartnere – kulturhus, kirker, handelsstandsforening, institutioner og foreninger – kan få endnu mere ud af samarbejdet.

Brønshøj Bibliotek og Kunsthallen Nikolaj krydser spor

Med projektet »Idéen om at dele« kommer kunsthallen til Brønshøj og til et publikum, som ellers er på lang afstand af Kunsthallen Nikolaj. Kunsten bliver formidlet på biblioteket og giver måske bibliotekets brugere lyst til at komme ind i huset på pladsen i byen. Biblioteket får til gengæld en aktiv kontaktflade til samtidskunsten og dermed til en vigtig del af kulturlivet, som Brønshøj kan få glæde af, fordi kunsten og kunsterne ofte arbejder uhøjtideligt, på tværs af viden og faggrænser.

BIBNIK: en kunstklub på biblioteket Ved kunsthallens hjælp opretter biblioteket en kunstklub. Medlemmerne i kunstklubben tilbydes et fordybet kendskab til samtidskunst via en række levende, eksklusive begivenheder. Fokus vil være på kunsten i vores egen tid. Vi vil byde på det direkte møde med kunstnere. Vi vil invitere om bag kulisserne på kunstinstitutionen, hvor medarbejderne fortæller om arbejdet med at tilrettelægge udstillinger. Kunsthistorikere vil give deres bud på kunstens vigtigste fokus og kendetegn. Og så skal kunsten opleves i real time på årets aktuelle udstillinger i Nikolaj.

Samtidens kunst sætter fokus på kulturen, historien, fremtiden og det enkelte menneske. Den giver ofte stemme til højaktuelle og globale spørgsmål om sociale, etiske, politiske, kulturelle og æstetiske forhold i vores tid. Mange kunstnere trækker på erfaringer og metoder fra vidensområder uden for kunsten selv. Dermed overskrider værkerne et traditionelt begreb om, at kunst er noget, der blot står på gulvet eller hænger på væggen og ser smukt ud. Derfor passer biblioteket og samtidskunsten så godt sammen. Derfor glæder vi os til at krydse spor.

Medlemskab i kunstklubben BIBNIK koster 150 kr (100 for studerende). Indmeldelse på Brønshøj Bibliotek. Alle er velkomne – kræver ingen specielle forkundskaber.